

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

Н.М. Стефанишин

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В КРАЇНАХ ЄС

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для підготовки до семінарських занять
студентів заочної форми навчання

Івано-Франківськ, 2022

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (протокол №10 від 26 травня 2022 року).

Затверджено на засіданні Науково-методичної ради Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (протокол №5 від 30 червня 2022 року).

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №2 від 03 листопада 2022 року).

Рецензенти:

Схаб - Бучинська Тетяна Ярославівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

Зінич Любомир Васильович

кандидат юридичних наук, викладач кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

С 20 Стефанишин Н.М. Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів заочної форми навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 22 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС», підготовки до здачі заліку. У посібнику викладені завдання до семінарських занять з навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС», які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які виносяться на обговорення на занятті, контрольних питань для перевірки знань, практичних завдань.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

ББК 67.9 (4УКР)310

© Стефанишин Н. М., 2022

© Навчально-науковий

юридичний інститут

Прикарпатський національний

університет імені

ЗМІСТ

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	4
<i>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</i>	6
<i>СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ</i>	8
<i>ТЕМА №1. Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС</i>	8
<i>ТЕМА №2. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС</i>	10
<i>ТЕМА №3. Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС</i>	13
<i>СПИСОК ДЖЕРЕЛ</i>	18

ПЕРЕДМОВА

Визначальною тенденцією останніх десятиліть є процеси світової та регіональної інтеграції, що призвели до зміни традиційної ролі національних держав та усвідомлення потреби в заснуванні більш крупних (наднаціональних, наддержавних) форм політичних союзів, здатних управляти суспільством у масштабах вже не однієї країни, а цілого регіону чи континенту, особливе місце серед яких займає Європейський Союз (ЄС). Відокремившись від міжнародного права, право ЄС не злилося повністю й з внутрішньодержавним (національним) правом, а виступає як самостійна правова система зі своїми джерелами, формами правотворчості та правозастосування, специфічними механізмами захисту правових норм від порушень. Останнім часом спостерігається активізація розвитку правової системи ЄС у галузі приватного права, зокрема, у сфері правової охорони інтелектуальної власності. Наразі відбувається формування європейського приватного права («європеїзація» приватного права країн-членів ЄС), що обумовлено метою створення та функціонування спільного ринку. В національних правових системах країн Європи регулюванню суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності приділяється значна увага. Водночас нині ані універсальні міжнародні договори, ані виключно національно-правове регулювання у сфері інтелектуальної власності не можуть забезпечити ефективність правової охорони результатів інтелектуальної творчої діяльності. У зв'язку з цим дедалі більшого значення набуває новий регіональний інтеграційний правовий механізм регулювання зазначених відносин. Право інтелектуальної власності ЄС є новою галуззю права ЄС, що останнім часом досить інтенсивно розвивається та втілює правовий досвід країн-членів ЄС у сфері правової охорони інтелектуальної власності, для яких стандарти права ЄС були важливим чинником розвитку національного законодавства та оцінки ефективності реалізації відповідних прав.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС» є поглиблення та формування системи знань у студентів щодо визначення передумов становлення та розвитку правового регулювання відносин інтелектуальної власності у країнах ЄС, розкриття особливостей механізму уніфікації та гармонізації правової охорони інтелектуальної власності у країнах ЄС, встановлення тенденцій розвитку правового регулювання відносин інтелектуальної власності, під впливом яких формується право інтелектуальної власності ЄС, а також з'ясування змісту правових норм, що становлять систему права інтелектуальної власності ЄС.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС» є науковий аналіз джерел регулювання відносин в сфері права інтелектуальної власності в країнах ЄС, забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС, а також, особливості правового регулювання відносин, що пов'язані з окремими об'єктами права інтелектуальної власності загалом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- загальні положення про систему прав інтелектуальної власності в країнах ЄС;
- систему міжнародних договорів, директив, що здійснюють правове регулювання відносин у сфері прав інтелектуальної власності;
- правові норми, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності за законодавством країн ЄС;

- систему об'єктів прав інтелектуальної власності та особливості надання їм правової охорони в країнах ЄС;
- особливості здійснення прав інтелектуальної власності;

5

- систему державних органів та громадських організацій, що здійснюють охорону прав інтелектуальної власності;
- форми та способи захисту прав інтелектуальної власності за європейським законодавством..

вміти:

- вільно володіти поняттями і категоріями права інтелектуальної власності;
- самостійно аналізувати і застосовувати норми права інтелектуальної власності в процесі практичної роботи за юридичною спеціальністю;
- здійснювати тлумачення правових норм права інтелектуальної власності;
- узагальнювати практику реалізації окремих норм права інтелектуальної власності та робити відповідні висновки;
- формувати висновки щодо різних правових систем та інститутів для розробки пропозиції щодо гармонізації та раціональної адаптації законодавства України до права ЄС.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС.

Гене́за правового регулювання відносин інтелектуальної власності в країнах ЄС. Поняття та правова природа права інтелектуальної власності в країнах ЄС. Ознаки права інтелектуальної власності в ЄС. Система та місце права інтелектуальної власності у наднаціональній правовій системі ЄС. Джерела права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Тема 2. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Поняття та зміст майнових прав інтелектуальної власності в країнах ЄС. Особисті немайнові права інтелектуальної власності за законодавством європейських держав. Поняття захисту прав інтелектуальної власності. Способи та форми захисту прав інтелектуальної власності за законодавством країн ЄС та міжнародним європейським законодавством загалом.

Тема 3. Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС.

Поняття та зміст авторського права за законодавством країн ЄС. Функції і принципи авторського права. Джерела авторського права. Об'єкти авторського права, їх загальна характеристика. Об'єкти, які не охороняються авторським правом. Суб'єкти авторського права. Поняття та особливості суміжних прав в країнах ЄС. Об'єкти суміжних прав та їх правова природа. Суб'єкти суміжних прав.

Тема 4. Патентне право ЄС.

Поняття та зміст патентного права в країнах ЄС. Патентне право та право промислової власності в міжнародному законодавстві. Поняття та види патентів в міжнародно-правових актах. Суб'єкти патентного права. Об'єкти патентного права та їх особливості. Особливості правового регулювання патентування в країнах ЄС. Міжнародно-правова охорона та захист патентного права.

Тема 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС.

Загальна характеристика інституту правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС. Право інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування за європейським законодавством: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст. Право інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для товарів і послуг) в країнах ЄС: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст. Особливості правового регулювання права інтелектуальної власності на географічне зазначення за законодавством ЄС: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст. Правова природа інших правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС. Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Тема 6. Правова охорона інших об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин (селекційні досягнення) в країнах ЄС. Суб'єкти та порядок набуття права інтелектуальної власності на сорти рослин,

7

породи тварин. Право інтелектуальної власності на компоування (топографію) інтегральних мікросхем в ЄС. Суб'єкти та зміст права інтелектуальної власності на компоування (топографію) інтегральних мікросхем. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Поняття та об'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Суб'єкти та порядок набуття права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію за законодавством європейських держав. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття в країнах ЄС.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1

Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС

(2 години)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми студенти повинні дослідити гносеологічні аспекти становлення та розвитку права інтелектуальної власності в країнах ЄС. Окреслити засади права інтелектуальної власності за законодавством країн ЄС. Визначити зміст права інтелектуальної власності ЄС та шляхом встановлення ознак даного інституту визначити поняття права інтелектуальної власності. Окреслити основні субінститути права інтелектуальної власності. Дослідити джерела права інтелектуальної власності.

Питання для обговорення:

1. Поняття та зміст права інтелектуальної власності в країнах ЄС.
2. Загальні засади права інтелектуальної власності ЄС.
3. Субінститути права інтелектуальної власності ЄС.
4. Джерела правового регулювання відносин в сфері інтелектуальної власності ЄС.
5. Право інтелектуальної власності в системі права ЄС.

Практичні завдання:

1. Складіть розгорнуту схему інститутів та об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.
2. Складіть розгорнуту схему суб'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Задача:

Художник-аматор купив у магазині картину автора Д. і зробив кілька копій з метою продажу. Коли автор вирішив відтворити свою картину і побачив зроблені покупцем копії, де було спалюжено кольоровий фон, він запропонував ці копії знищити. Покупець не погодився з цією вимогою і заявив, що купив картину в магазині, а тому вона стала його власністю, і як власник він має право розпоряджатися нею на власний розсуд. Тому він відмовився віддати автору картину для відтворення або знищити зроблені ним копії картини. Автор звернувся до суду за захистом своїх прав. Проаналізуйте ситуацію з позицій порівняння національних нормативних актів. Яке рішення повинен винести суд? Яка існує відмінність між об'єктом права власності й об'єктом авторського права (стосовно цього випадку)?

Навчально-наукова література:

1. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. 608 с.
2. Абдуліна І. Прецедентне рішення Верховного Суду США щодо захисту прав інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. 2013. № 3.
3. Атаманова Ю. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання Х.: ДІВ, 2014.

4. Антонов В. М. Интеллектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.:КНТ, 2015.

9

5. Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. 2006. № 13. URL: <http://www.viche.info/journal/278/>
6. Белов В. В., Виталиев Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения М.: Юристь, 2012.
7. Богуславский М.М. Международная охрана промышленной собственности. М. 1967.
8. Блинников В.И. Комментарий к евразийскому патентному законодательству. К.,1997.
9. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: Монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Л. Борко, І. Л. Шульпін та ін.; 2-ге видання, доп. К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ "Лазуріт - Поліграф", 2018. 486 с.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

10

17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 2

Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС

(2 години)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми студенти повинні ознайомитися з діяльністю Міжнародних організацій в сфері права інтелектуальної власності, зокрема, діяльністю ВОІВ та СОТ. Дослідити діяльність відповідних Міжнародних організацій

учасницею яких є Україна та вплив таких організацій на розвиток відносин в сфері права інтелектуальної власності в Україні. Також, проаналізувати національне законодавство та можливість його адаптації до законодавства ЄС щодо правового регулювання відповідних правових відносин.

11

Питання для обговорення:

1. Міжнародно-правова основа діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності (структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності; основні напрямки діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності; вирішення міжнародних спорів у рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності).
2. Захист прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ) (створення і цілі Світової організації торгівлі; структура Світової організації торгівлі; принципи діяльності Світової організації торгівлі; напрямки діяльності Світової організації торгівлі у галузі інтелектуальної власності).
3. Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності.

Практичні завдання:

1. Проведіть порівняльний аналіз Женевської конференції про авторське право та Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Розв'яжіть тестові завдання:

1. На міжнародному рівні захистом інтелектуальної власності займається: а) ІКАО; б) ВОІВ; в) ТРІПС; г) ЮНЕСКО.
2. Основні засади Бернської конвенції про охорону авторського права і суміжних прав: а) принцип автоматичної охорони; б) принцип незалежності охорони; в) національний режим; г) адміністративний принцип.
3. Принцип національного режиму полягає у тому, що: а) охорона надається автоматично і не зумовлюється формальними умовами реєстрації; б) права іноземного автора охороняються в іншій країні – члені Союзу незалежно від того, чи вони охороняються на батьківщині походження твору; в) кожна держава-член Конвенції надає іноземним авторам таку ж охорону, як і власним авторам; г) усі відповіді вірні.

Навчально-наукова література:

1. Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск десятий / За заг. ред. О. П. Орлюк. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ «Лазуріт - Поліграф», 2012. 313 с.
2. Питання інтелектуальної власності : зб. наук. праць. Випуск 11 / редкол. : О. П. Орлюк та ін.; НДІ ІВ НАПрНУ. К. : НВП Інтерсервіс, 2014. 200 с.
3. Питання інтелектуальної власності : [зб. наук. праць.] – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. Вип. 12. 240 с.
4. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016.
5. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: Прохоров-Лукін Г., Кириченко І. Судова експертиза як

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

Тема 3

Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС

(4 години)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми необхідно звернути увагу на поняття авторського права та суміжних прав у законодавстві країн ЄС та окреслити ознаки даних субінститутів. Дослідити джерела авторського права та суміжних прав. Визначити поняття, суб'єкти та об'єкти авторського права в країнах ЄС та особливості їх правового регулювання. Аргументувати зміст авторського права та суміжних прав.

Питання для обговорення:

1. Авторське право в країнах ЄС: поняття та загальна характеристика.
2. Поняття, суб'єкти та об'єкти авторського права в країнах ЄС та особливості їх правового регулювання.
3. Джерела авторського права в країнах ЄС.
4. Правове регулювання передачі авторського права в країнах ЄС.
5. Винятки з авторських прав.
6. Поняття, об'єкти та суб'єкти суміжних прав в країнах ЄС.

7. Особисті немайнові та майнові суміжні права в країнах ЄС. Строк охорони суміжних прав.
8. Особливості управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав в країнах ЄС.
9. Джерела суміжних прав в країнах ЄС.

14

Розв'яжіть тестові завдання:

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності передаються: а) у порядку, встановленому законом; б) усі відповіді вірні; в) не мають офіційно визначеної процедури передачі; г) не підлягають відчуженню.
2. Суб'єктами права інтелектуальної власності можуть бути: а) автори творів в галузі науки, літератури та мистецтва, а також будь-яких науково-технічних досягнень; б) заявники; в) роботодавці; г) всі відповіді вірні.
3. Умови співавторства: а) творчий результат; б) спільна праця співавторів; в) угода про спільну працю; г) дієздатність співавторів.
4. Суб'єктами авторською права є: а) патентоволодільці; б) фізичні і юридичні особи; в) автори, їх спадкоємці та володільці авторських прав; г) держава в особі скарбниці.
5. Об'єктами авторського права є: а) похідні твори; б) твори народної творчості; в) Грошові знаки; г) державні нагороди України.
6. Авторське право виникає: а) внаслідок факту створення твору; б) тільки після його реєстрації; в) із моменту виконання всіх формальностей щодо ідентифікації твору; г) із моменту сплати коштів за користування значком ©.
7. Які із зазначених дій не порушують права інтелектуальної власності: а) подарувати куплений CD-диск іншій особі; б) передати копію купленого CD-диску іншій особі; в) надіслати електронною поштою файл у форматі MP3 іншій особі; г) усі відповіді вірні.
8. Протягом якого часу діє охорона майнових прав автора компіляції даних? а) протягом життя автора та 70 років після його смерті; б) протягом життя автора та 50 років після його смерті; в) довічно; г) усі відповіді вірні.
9. До об'єктів авторського права відносять: а) комп'ютерні програми; б) винаходи; в) корисні моделі; г) усі відповіді вірні.
10. Об'єктами суміжних прав визнаються: а) передачі (програми) організацій мовлення; б) топографії інтегральних мікросхем; в) місця походження товарів; г) права осіб, що сприяли створенню і комерційному успіху твору.
11. Первинними суб'єктами суміжних прав є: а) автор 50; б) виконавці, виробники фонограм (відеограм), організації мовлення; в) інвестори – особи, які фінансували створення творів, їх носіїв, програм мовлення; г) Державний комітет України з питань телебачення і радіомовлення.
12. До майнових прав виконавців відносяться: а) вимагати зазначення свого імені при кожному використанні твору; б) комерційний прокат своїх виконань, що зафіксовані у фоно чи відеограмі; в) збір авторської винагороди в усіх місцях з платним входом, де відтворюється його виконання; г) фіксація програм на матеріальному носії.

Задачі:

Задача 1

Ви автор музичного твору, який має намір зафіксувати на матеріальному носії виробник – іноземець (громадянин країн ЄС) фонограми, що її створює. На яких умовах і які права ви

можете передати виробнику фонограми. Відповідь мотивуйте з посиланням на правові норми.

Задача 2

Проаналізуйте таку правову ситуацію: Співавтори, один з яких не проживає на території України, літературного твору при його написанні не визначилися стосовно розміру авторської винагороди для кожного з них. Після опублікування твору між ними виникла

15

суперечка про розмір винагороди. Чи може видавництво вирішити цю суперечку. Відповідь мотивуйте з посиланням на правові норми.

Задача 3

Ви автор літературного твору, що тимчасово проживає в країні ЄС. Якими способами ви можете дозволити іншим особам використання вашого твору в Україні. Відповідь мотивуйте з посиланням на конкретні правові норми.

Задача 4

Проаналізуйте таку правову ситуацію: Український поет О., перебуваючи у відрядженні в Польщі, в книжковому магазині побачив збірку своїх віршів польською мовою, опублікованих видавництвом "Парус". Згоди на переклад збірки польською мовою та на видання збірки він не надавав нікому. Чи є правовою вказана ситуація? Відповідь мотивуйте з посиланням на правові норми.

Задача 5

Ви художник. Іноземна Фірма "К" пропонує вам укласти договір, за яким вона отримує від вас права на публічний показ семи ваших картин за кордоном на виставці-продажу. Іноземна Фірма пропонує оцінити ваші картини за страховою оцінкою і цю суму сплатити вам як авторську винагороду. Чи прийнятні для вас умови цього договору. Відповідь мотивуйте з посиланням на правові норми.

Задача 6

Ви - фотохудожник. В одному із іноземних журналів виявили використання без вашої згоди кількох ваших слайдів в рекламі, яка була розміщена за договором з видавництвом, яке використало ці слайди як ілюстрації виданої ним книги за раніше укладеним договором з вами. Чи можете ви в цій ситуації вимагати укладення з вами договору. Відповідь мотивуйте за нормами чинного законодавства.

Навчально-наукова література:

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред. А.С. Довгерта. Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2011. 520 с.
2. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред. А.С. Довгерта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2011. 460 с.
3. Андрошук Г. Модернізація Закону про авторське право Канади // Інтелектуальна власність. 2014. № 8.
4. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.:КНТ, 2015.
5. Авторське право і суміжні права: Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А. С Довгерта. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2017.

6. Вахонєва Т.М., Гаркава А.С. Особливості правової охорони та захисту авторських та суміжних прав в Україні // Порівняльно-аналітичне право. 2013. №3-2. С.112-117.
7. Верес І. Поняття організації колективного управління // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали XXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. Львів. 2015 р. С. 183-185. URL: http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf

16

8. Калениченко П. А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі інтернет // Часопис Київського університету права. Київ. 2009. № 2. С.192-199.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>

17

20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

Навчально-наукова література:

1. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О.С.Яворської. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016 р. 608 с.
2. Абдуліна І. Прецедентне рішення Верховного Суду США щодо захисту прав інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. 2013. № 3.
3. Аврамова О.Є., Разіна О.І. Проблеми захисту авторських прав в інтернеті // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. Харків: НТУ «ХПІ», 2013. № 6(980). – С. 26-29.
4. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред.А.С. Довгерта. Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2010. 520 с.
5. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред.А.С. Довгерта. Книга 2: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2010. 460 с.
6. Андрощук Г. Модернізація Закону про авторське право Канади // Інтелектуальна власність. 2014. № 8.
7. Андрощук Г. Несподіване рішення італійського суду: *Gucci v. Guess* // Інтелектуальна власність. 2014. № 2.
8. Андрощук Г. Правова охорона географічних зазначень і найменувань місць походження товару за регламентом ЄС / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність. 2003. № 7. С 26-32.
9. Андрощук Г.А., Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. Уч. Пособие. К., 1999.
10. Андрощук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програм і баз даних): монографія / Г. О. Андрощук, С. А. Петренко. К.: НДІ ІВ НАПрНУ. 2013. 300 с.
11. Андрощук Г.О. Державне регулювання відносин у сфері службового винахідництва : монографія / Г. О. Андрощук. К. : НДІ ІВ НАПрНУ. 2013. 236 с.
12. Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст]: монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. 480 с.
13. Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 408 с.
14. Авторское право и смежные права. под ред. Г.И.Миронюка, В.С.Дробязко. Издательский дом Ін-ЮРЕ, К. 2011.
15. Атаманова Ю. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання. Х.: ДИВ, 2014.
16. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. К.:КНТ, 2015.

17. Авторське право і суміжні права: Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред.А. С Довгерта. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.
18. Андрощук Г. А., Работягова Л. И. Патентное право: правовая охрана изобретений: Учеб. пособ. 2-е изд., перераб. и доп. К.: МАУП, 2011.
19. Бачун О. Досудова підготовка справ щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності // Юридичний журнал. 2012. № 1. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=380>

19

20. Бондаренко О.О. Щодо проблем правової охорони промислових зразків в Україні // Часопис Київського університету права. 2013. № 2. – С.241-244. URL: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/241.pdf
21. Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. 2016. № 13. URL: <http://www.viche.info/journal/278/>
22. Берзін П. С Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів та послуг. К.: Атака, 2015.
23. Белов В. В., Виталиев Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения. М.: Юристь, 2012.
24. Бованенко Т. В. Складання та подання заявки на видачу патенту України на промисловий зразок: Практичний посібник. К., 2016. 40 с.
25. Блинников В.И. Комментарий к евразийскому патентному законодательству. К.,2007.
26. Беліков О. Забезпечення позову в цивільному судочинстві // Юридичний журнал. 2007. № 3. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2610>
27. Бутнік-Сіверський С.О. Спадкування прав інтелектуальної власності: Монографія / С.О. Бутнік-Сіверський. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазурит - Поліграф”. 2012. 213 с.
28. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: Монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю.Л. Борко, І. Л. Шульпін та ін.; 2-ге видання, доп. К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ“Лазурит - Поліграф”, 2012. 486 с.
29. Васьковська Т. Актуальні проблеми судової експертизи промислових зразків // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2018. № 2. С.15-20.
30. Вахонєва Т.М., Гаркава А.С. Особливості правової охорони та захисту авторських та суміжних прав в Україні // Порівняльно-аналітичне право. 2013. №3-2. С.112-117.
31. Верес І. Поняття організації колективного управління // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Матеріали XXI звітної науково-практичної конференції. Частина 1. Львів. 2015 р. С. 183-185. URL:http://law.lnu.edu.ua/uploads/media/konferencija_2015_chastina_1_01.pdf
32. Гандзюк Ю., Власов М. Особливості авторського збору (відрахувань) з виробників та імпортерів обладнання і матеріальних носіїв: європейський досвід // Інтелектуальна власність. 2019. № 12.
33. Гареев Є.Ш. Правова охорона винаходів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Є.Ш. Гареев ; Одес. нац. юрид. акад. О., 2007. 20 с.
34. Горкуша М. Захист авторських та суміжних прав, порушених в мережі Інтернет// Інтелектуальна власність. 2014. № 6.
35. Горнісевич А. Правова охорона сортів рослин в Україні // Інтелектуальна власність. 2012. № 7-8. С 10-17.

36. Гуля С.Л., Охромеев Ю.Г. Проблемні питання під час проведення судової експертизи зі встановлення новизни корисної моделі // URL: http://intellect.org.ua/sites/default/files/ohromeev_gulyastattya_se_pri_vstanovlenni_novizni_korisonoi_modeli.pdf

37. Давид Л.Л. Проблеми вдосконалення судового захисту суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок // Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.120-122. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3-1_2013/3/Davyd%20L.L..pdf

20

38. Демидович Є., Прохоров-Лукін Г. Захист авторського права і суміжних прав у кримінальному законодавстві деяких європейських країн // Інтелектуальна власність: погляд з ХХІ століття. 2012. URL: <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=310>

39. Демченко Т. С. Правове регулювання промислової власності в Європі та в Україні: Принципи побудови та шляхи зближення. К.: Вид-во «Преса України», 2015.

40. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності: монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка; НДІ ІВ НАПрН України. К.: Інтерсервіс, 2013. 222 с.

41. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2014. 248 с.

42. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст]: монографія / Колектив авторів: Г. О.Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф.Коваль, В. М. Коссака, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. 279 с.

43. Дроб'язко В. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу / В.Дроб'язко // Питання інтелектуальної власності: Збірник наукових праць. Вип. 4. К., 2016. С. 66-113.

44. Еннан Р.Є. Правова охорона інтелектуальної власності в ЄС: передумови формування, сучасний стан, тенденції розвитку // Часопис цивілістики. Одеса. 2012. Випуск 13. С. 113-119.

45. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності. Навчальний посібник. К.: ЗАТ “Інститут інтелектуальної власності”, 2013. 64 с.

46. Інтелектуальна власність у науково-технічній сфері: методи та принципивартісної оцінки [Текст] : монографія / Г.О. Андрощук, С.А Давимука. К: Парламентське видавництво, 2014. - 304 с.

47. Калениченко П. А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі інтернет // Часопис Київського університету права. Київ. 2019. № 2. С.192-199.

48. Капіца Ю. Напрямки адаптації законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу // Право України. 2015. №1. С. 66–70

49. Капіца Ю. Гармонизация прав интеллектуальной собственности в Европейском Союзе и вопросы адаптации законодательства Украины к стандартам ЕС // Проблемы гармонизации законодательства Украины и стран Европы/ Под ред. Е.Б. Кубко, В.В. Цветкова. К.: Юринком Интер, 2013. С. 513–536.

50. Капіца Ю.М. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі / Ю.М. Капіца // Інтелектуальний капітал. 2015. № 4. С. 3-11.

Нормативно-правові акти та Міжнародні договори:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-X // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
- 21
5. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 № 2341-III // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  6. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  7. Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII «Про охорону прав на сорти рослин» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  8. Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  9. Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII «Про охорону прав на промислові зразки» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  10. Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  11. Закон України від 15.12.1993 № 3691-XII «Про племінну справу у тваринництві» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  12. Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII «Про авторське право і суміжні права» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  13. Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР «Про захист від недобросовісної конкуренції» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  14. Закон України від 11.01.2001 № 2210-III «Про захист економічної конкуренції» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  15. Закон України від 5.11.1997 № 621/97-ВР «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  16. Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV «Про охорону прав на зазначення походження товарів» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  17. Закон України від 23.03.2000 № 1587-III «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  18. Закон України від 17.01.2002 № 2953-III «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  19. Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII «Про судову експертизу» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  20. Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» (із змінами) // URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0025-00>
  21. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах- членах, що стосуються телевізійного мовлення // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20
  22. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних

програм // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

23. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

24. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень

22

авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

25. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

26. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // URL: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

27. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

28. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

29. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // URL: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

30. Бернська конвенція (Паризький акт 1971 р.) // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

31. Римська конвенція 1961 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

32. Женевська конвенція 1974 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

33. Договір ВОІВ про авторське право // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

34. Паризька конвенція, Стокгольмський акт // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

35. Договір про патентну кооперацію 1970 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

36. Договір про патентне право 2000 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

37. Мадридська угода 1891 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

38. Мадридський протокол 1989 р. // URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

